

**GÜMRÜK VE TİCARET
BAKANLIĞI**

**2013 YILI SAYIŞTAY
DENETİM RAPORU**

Ağustos 2014

İÇERİK

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI	1
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI TASFİYE HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ	14

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GÜMRÜK VE TİCARET
BAKANLIĞI

2013 YILI DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ.....	1
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU.....	3
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
DENETİM GÖRÜŞÜ	6
TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER.....	7

KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanuna ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2013 Yılı Bütçesiyle Gümrük ve Ticaret Bakanlığına 511.228.650,00-TL ödenek tahsis edilmiş olup, bu tutar Merkezi Yönetim Bütçesinin % 0.126 sına tekabül etmektedir.

Bakanlıkça bütçeyle verilen ödenekler dışında, uluslararası antlaşmalar gereğince Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında 2013 yılında sağlanan fonlarından (5.420.000 EUR karşılığı) 16.747.800,00-TL kaynak kullanılmıştır.

Ayrıca Bakanlık faaliyetlerinin finansmanında, bütçe dışında kalan döner sermaye işletmesinden aktarılan kaynaklar da dahil diğer yerlerden temin edilen 12.331.139,18 TL kaynak kullanılmıştır.

Bakanlık sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre Bakanlığın 2013 yılı bütçe gideri ve ödenek kullanımı aşağıda belirtilmiştir.

Başlangıç Ödeneği (A)	511.228.650,00
Başlangıç Ödeneğine Yapılan Eklemeler (B)	194.124.130,00
Geçen Yıldan Devreden Ödenek	-
Eklenen Ödenek	2.000.000,00
Kurum Dışı Aktarmalarla Eklenen Ödenek	
Kurum İçi Aktarmalarla Eklenen Ödenek	55.238.530,00
Yedek Ödenekten Aktarmalarla Eklenen Ödenek	136.885.600,00
Bütçe Kanunu ve Özel Kanun Gereğince Eklenen/Devreden Özel Ödenek	
Düşülen Ödenekler Toplamı (C)	58.447.663,00
Kurum Dışı Aktarmalarla Düşülen Ödenek	3.209.133,00
Kurum İçi Aktarmalarla Düşülen Ödenek	55.238.530,00
Yedek Ödenekten Aktarmalarla Düşülen Ödenek	
Yıl İçinde İptal Edilen Ödenek	47.599.968,00
Yılsonu Ödeneği (D=(A+B)-(C))	646.905.117,00

Bütçe Giderleri	Gider Toplamı	Oran (%)
01 Personel Giderleri	316.943.609,79	52,89
02 Sosyal Güvenlik Giderleri	65.691.689,94	10,96
03 Mal ve Hizmet Alım giderleri	88.672.387,65	14,80
04 Faiz Giderleri		
05 Cari Transferler	48.232.935,40	8,04
06 Sermaye Giderleri	79.764.526,56	13,31
07 Sermaye Transferleri		
08 Borç Verme		
09 Yedek Ödenekler		
Toplam	599.305.149	100(%)

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanunun 49 ve 50 nci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esastır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; *“Bu yönetmeliğin amacı genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir*

bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesidir.” hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 117 inci maddesinde kapsama dahil kamu idarelerince düzenlenecek mali tablolar ile bu tabloların şekil ve türleri belirlenmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 118-135 inci maddelerinde bu tabloların “her bir kamu idaresi” esasına göre düzenleneceği; 144 üncü maddesinde muhasebe birimlerinin ve kamu idarelerinin yöneticilerinin mali raporlar ve tabloların düzenli olarak hazırlanmasından sorumlu olduğu; 136 ncı maddesinde ise ihtiyaca göre aylık üç aylık ve yıllık olarak hazırlanarak, altı aylık ve yıllık dönemler itibarıyla ilgili olduğu dönemi izleyen üç ay içerisinde Resmi Gazetede yayınlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlık muhasebe hizmetleri merkezde Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklar tarafından yürütülmektedir.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine ve denetim yetkililerine zamanında sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolardan yararlanacak olanlara makul güvence vermek amacıyla mali raporların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, kaynakların etkili ve ekonomik ve mevzuatına uygun kullanılmasının sağlanması amacıyla kurulup işletilmesi gereken mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Denetimler, mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin sağlanması amacıyla; kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı mali işlemlerini, 5018 sayılı Kanunun 49 ve 50 nci maddelerine dayanarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenen esaslara uygun olarak raporlamak zorunda olup, tarafımızca yürütülecek denetimlerin mali tablolar dikkate alınarak gerçekleştirilmesi hedeflenmekle birlikte;

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin, muhasebe ve raporlama sisteminin kurulması için, Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslara 8/12/2013 tarih ve 28845 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik ile eklenen geçici maddede, hesap dönemi sonunda verilecek defter, mali tablo ve belgelerden bütçe giderleri ve ödenekler tablosu ve taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli dışında, düzenlenmesi gereken diğer

mali raporların Sayıştay'a gönderilmesi 2013, 2014 ve 2015 yıllarını kapsamak üzere üç yıl ötelenmiştir.

Bu nedenlerle Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ilişkin denetimlerimiz, hazırlanması gereken temel mali raporların düzenlenememesi sebebiyle, bütçe giderleri ile taşınırlara ait işlemlerin mevzuata uygunluğuna dönük olarak gerçekleştirilmiştir.

Denetim ve inceleme çalışmaları; Bakanlığın merkez ve taşra muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü muhasebe birimlerindeki cetvel ve belgeler ile bu birimlerdeki yevmiye kayıtları yapılan Ödeme Emri Belgeleri (ÖEB) ve bunların ekinde yer alan kanıtlayıcı belgeler ile bunlara dayanak oluşturan ilgili harcama birimleri arşivlerinde muhafaza edilen kanıtlayıcı belgeler; tamlık, doğruluk, tutarlılık ve tabi olduğu mevzuatına uygunluk açısından incelenmiştir.

Ayrıca bütçe giderleri dışındaki iş ve işlemler hakkında da ilgililerinden yazılı ve sözlü bilgiler alınmak, işlem dosyalarının ayrıntılarına ve bilgi sistem kayıtlarına ilişkin incelemeler yapılmak suretiyle tespit edilen hususlar raporlanmıştır.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” da 8 Aralık 2013 tarihinde yapılan değişiklikle eklenen Geçici 1 inci maddesi uyarınca, Kamu İdaresi tarafından 2013 yılına ilişkin olarak Sayıştaya sunulan bütçe giderleri ve ödenekler tablosu, taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli ile “Denetimin Dayanağı, Amacı, Yöntemi ve Kapsamı” bölümünde belirlenen çerçevede gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin, kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğuna ilişkin yapılan denetimi sonucunda tespit edilen hususlar ile mali yönetim ve iç kontrol sistemlerine ilişkin değerlendirmeler “Tespit ve Değerlendirmeler” bölümünde gösterilmiştir. Kamu zararı iddialarına ilişkin hususlara yargılamaya esas raporda yer verilecek olup TBMM’nin bilgisine sunulacak önemde başka bir husus bulunmamaktadır.

TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1:

5174 SAYILI KANUNUN 78 İNCİ MADDESİ UYARINCA AYRILAN İÇ TİCARET HİZMETLERİ GELİŞTİRME PAYININ BİR KAMU KAYNAĞI OLARAK GENEL BÜTÇE DIŞINDA TUTULMASI

18.5.2004 tarih 5174 sayılı “Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu”nun “Bütçelerden ayrılacak paylar” başlıklı 78 inci maddesinin 1 inci fıkrasının b bendi uyarınca Bakanlık (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı) iç ticaret hizmetlerini geliştirmek üzere İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı ayrılmaktadır.

5174 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca ayrılacak söz konusu paya ilişkin hususlar 27.6.2008 tarih ve 26919 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan “İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payının Kullanılması Hakkında Yönetmelik” ile hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr yönetmeliğin 1 inci maddesi ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve birlik üyesi oda ve borsaların bütçelerinden ayrılan payın kullanım amacının “*Bakanlık iç ticaret hizmetlerini geliştirmek*” olduğu,

Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı olarak TOBB ve birlik üyesi oda ve borsaların her yıl bütçelerinin yüzde 1’i oranında tutarı TOBB adına açılacak bir hesaba her yıl mart ve eylül aylarında iki eşit taksitte yatıracağı, payın yatırılması ve değerlendirilmesinde TOBB yönetim kurulunun yetkili olacağı,

Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde, İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payından yönetmeliğin 1 inci maddesinde belirtilen amaç (*Bakanlık iç ticaret hizmetlerini geliştirmek*) doğrultusunda mal ve hizmet alımı ve yapım işleri için harcama yapılabileceği,

Yönetmeliğin 7 nci maddesinde ise, İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payından yapılacak harcamaların, harcamaya ait Gümrük ve Ticaret Bakanından alınan onayı müteakip TOBB tarafından yapılacağı,

Hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri, 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri, paydan yapılan harcamaların niteliği ve 5018 sayılı Kanunda yer alan hükümler birlikte değerlendirildiğinde İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payının Genel Bütçe kapsamında yer alan bir kamu idaresi olan Gümrük ve Ticaret Bakanlığının muhtelif ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılan Genel Bütçe dışında tutulmuş bir kamu kaynağı olduğu sonucuna varılmıştır.

Şöyle ki, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu”nun 3 üncü maddesinde yer alan “*Kamu kaynakları*” ve “*Kamu geliri*” tanımları uyarınca yürürlükteki bir kanuna dayanılarak ayrılan bir “pay” şayet kamuya ait ise, söz konusu pay bir kamu geliri dolayısıyla da bir kamu kaynağıdır.

İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı hem 5018 sayılı Kanunda “Kamu geliri” tanımında yer alan “*kanunlarına dayanılarak toplanan...,pay*” ibaresine uygun olarak 5174 sayılı Kanunun 78 inci maddesi uyarınca ayrılması zorunlu olan bir paydır, hem de, paydan sadece Bakan onayı ile sadece bakanlığın ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetlerin alımına ait giderlere ait harcamalar yapıldığı için, 5018 sayılı Kanunda “Kamu kaynakları” tanımında yer alan “*kamuya ait gelirler*” ibaresine uygun kamuya ait bir gelirdir.

Konuyu somutlaştırmak gerekirse, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca, 03/06/2011 tarihli ve 640 sayılı “Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin” 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile, kendisine verilmiş olan “*İç ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikaların belirlenmesine yardımcı olmak, belirlenen ticaret politikasını uygulamak, gerekli koordinasyonu sağlamak*” görevlerini yerine getirmek için oluşturulmuş hizmet birimlerinden olan İç Ticaret Genel Müdürlüğü, Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü, Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü birimleri çalışmalarını mülkiyeti TOBB’a ait olan bir binada (TOBB İkiz Kuleler – C Kule) yürütmekte olup, söz konusu kiralama işine ait her türlü gider (kat kiralari , bina ortak giderleri, elektrik gideri v.s.) İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payından karşılanmaktadır.

Mevcut durumda Bakanlık yüklenmiş olduğu görevlerini yerine getirirken ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetlerin bir kısmını Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile kendisine ayrılan

bütçeden karşılamakta, ihtiyaçlarının bir kısmını ise İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payından yapmaktadır.

İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payından 2012 yılında yapılan toplam harcama tutarı **14.319.259,27 TL**, 2013 yılında yapılan toplam harcama tutarı ise **9.506.925,55 TL**'dir. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2012 Yılı Kesin Hesabına göre Bakanlığın 2012 yılı kesinleşmiş bütçe gideri toplamı **444.774.061,36 TL**, Bakanlığın 2012 yılı kesinleşmiş mal ve hizmet alım gideri toplamı ise **67.001.764,00 TL**'dir. 2012 yılında Bakanlık ihtiyaçları için toplam bütçe giderinin **% 3,2'si**, toplam mal ve hizmet alım giderinin ise **%21,3'ü** oranında bir harcamanın bütçe dışı bir kamu kaynağından sağlandığı görülmektedir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında yer alan ve Genel Bütçeli bir kamu idaresidir. Bakanlık harcamalarının bir kısmının bütçe dışı bir kamu kaynağı olan İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı kullanılarak karşılanması, 5018 sayılı Kanunun **“Kamu maliyesinin temel ilkeleri”** başlıklı 5 inci, **“Hazine Birliği”** başlıklı 6 ncı, **“Stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme”** başlıklı 9 uncu, **‘Bütçe ilkeleri’** başlıklı 13 üncü maddeleri hükümlerine açıkça aykırıdır.

Ayrıca İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı bütçe dışı tutulduğu sürece, 5018 sayılı Kanun ile oluşturulmuş olan hesap verme sorumluluğu mekanizması söz konusu kaynak için işlerlik kazanamayacaktır. Zira mevcut durumda harcamalar kamu kaynağı niteliğindeki bir paydan kamu görevlisi olmayan kişilerce (Bakan onayını müteakip TOBB tarafından) yapılmaktadır. Bu durum ise 5018 sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile amaçlanan *“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlarca kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi, kullanılması, muhasebeleştirilmesi, raporlanması ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınması”* hedeflerine ulaşamaması riskini doğurmaktadır.

Kamu idaresi cevabında: Özet olarak:

“İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı, kanunî ifadesiyle “Bakanlık İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirmek” amacıyla, birer kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan

ticaret ve/veya sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ile bir kamu kurumu niteliğinde meslek üst kuruluşu olan TOBB'un bütçelerinden Kanunda belirlenen oranda yapılan kesintilerden oluşan, TOBB'a ait bir hesapta tutulan ve TOBB Yönetim Kurulu tarafından değerlendirilen, harcamaların uygunluğu ve denetimi Gümrük ve Ticaret Bakanı Onayı ile yapılan bir kaynaktır.

Bakanlığımızın pay ile bağlantısı, 5174 sayılı Kanunun payın tahsis amacı olan "Bakanlık İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirmek" amacına uygun harcanmasını teminen harcamaların "Bakan Onayı" ile yapılması ile oda, borsa ve Birliğin diğer harcamalarında olduğu gibi paya ilişkin harcamaların verilen onaylar çerçevesinde harcanıp harcanmadığının denetiminden ibarettir.

Bilindiği üzere, ticaretin temel aktörleri tacir ve sanayicilerdir. Ticaretin gelişmesi genelde ülke menfaatine, özelde tacir ve sanayicilerin menfaatine olacaktır. Bu bağlamda tacir ve sanayicilerin aidatlarıyla gelir elde eden meslek kuruluşu olan oda ve borsalar ile bunların üst birliği olan TOBB'un bütçelerinden kesinti yapmak suretiyle oluşturulan bu Pay, Gümrük ve Ticaret Bakanının onayına istinaden, doğrudan veya dolaylı olarak, TOBB tarafından yine bu hizmetlerin muhatapları olan tacir ve sanayicilere harcanmaktadır. Payın bu amaca uygun olarak harcanıp harcanmadığının onayı da denetimi de, elbette ülkemizin genel ticaret politikasını belirlemekle yetkili ve görevli olan Gümrük ve Ticaret Bakanlığında bulunması gerekmektedir ki 5174 sayılı Kanunun düzenlemesi de bu yöndedir. Harcama onayı ve denetim yetkisinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığının uhdesinde olmasından hareketle TOBB hesabında ve kullanımında olan Payın kullanımının Bakanlığa ait olduğu sonucuna varılması ve Payın bir kamu kaynağı ve geliri olduğu düşüncesine ulaşılması mümkün bulunmamaktadır.

Bu bağlamda, Raporda İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payının bir kamu kaynağı olduğu düşüncesinden hareketle 5018 sayılı Kanuna istinaden belirtilen değerlendirme ve önerilere iştirak edilmemektedir.

Raporda ifade edildiği üzere, Payın gelirlerinin kanun gücüyle zorunlu olarak ayrılan bir pay olduğundan hareketle "Kamu Geliri" tanımındaki 'Kanunlarına dayanılarak toplanan pay' ibaresine uygun olduğu yaklaşımının yerinde olmadığı düşünülmektedir. Zira Pay hususunda olduğu gibi, TOBB'un gelirlerinin tamamı da Kanun gücüyle toplanmaktadır. Eğer ki Kanun gücüyle toplanan bütün gelirlerin bütçe içine dâhil edilmesi gerekiyorsa, TOBB gelirlerinin de bütçe kapsamına alınması ve bu gelirlerin Sayıştay denetimine tabi kılınması gibi bir durum ortaya çıkmaktadır. Ancak, mevcut ve gerçek durum böyle olmadığı gibi olması da mümkün değildir.

Sonuç olarak, yukarıda yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, kamu kurumu niteliğinde meslek üst kuruluşu olarak TOBB nezdinde bulunan ve kullanımı, değerlemesi, harcama usul ve esasları 5174 sayılı Odalar ve Borsalar Kanunu ve bu Kanun uyarınca TOBB tarafından çıkarılan Yönetmelikte belirlenmiş olan İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payının; kamu geliri ve kamu kaynağı olmadığı, bu sebeple Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi olmadığı değerlendirilmektedir.” denilmektedir.

Sonuç olarak: Bulgumuzda ifade edildiği üzere “İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı” salt 5174 Sayılı Kanuna dayanılarak ayrılması zorunlu olan bir pay olduğu için değil “Kamuya Ait” bir pay olduğu için bir kamu geliri dolayısıyla da bir kamu kaynağı olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle Kamu İdaresi cevabında yer alan *“Eğer ki Kanun gücüyle toplanan bütün gelirlerin bütçe içine dâhil edilmesi gerekiyorsa, TOBB gelirlerinin de bütçe kapsamına alınması ve bu gelirlerin Sayıştay denetimine tabi kılınması gibi bir durum ortaya çıkmaktadır.”* ibaresinin konumuzla bir ilgisi bulunmamaktadır.

Ayrıca yine Kamu İdaresi cevabında yer alan ve pay ile Bakanlığın ilişkisinin sadece harcama öncesi Bakan onayına indirgeyen değerlendirmeler de doğru değildir. Zira bu değerlendirme ve İdare cevabında yer alan “Pay, Gümrük ve Ticaret Bakanının onayına istinaden, doğrudan veya dolaylı olarak, TOBB tarafından yine bu hizmetlerin muhatapları olan tacir ve sanayicilere harcanmaktadır.” ibaresi birlikte değerlendirildiğinde, sanki paydan yapılan her harcama Bakan onayı sonrası tacirler için, iç ticaretin hizmetlerini geliştirmek için yapılmış gibi anlaşılmaktadır ki bu anlayış fiili durumla örtüşmemektedir.

Mevcut durumda Bakanlık cari harcamalarının bir kısmı, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bakanlığa tahsis edilen ödenek yerine söz konusu paydan Bakan onayına istinaden yapılabilmektedir. Bu uygulamaya ilişkin bir değerlendirmeye Kamu İdaresi cevabında rastlanılmamıştır.

Sonuç olarak İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payı’nın Gümrük ve Ticaret Bakanı onayına istinaden Bakanlık cari giderlerinin bir kısmının karşılanmasında kullanılan bütçe dışı bir kamu kaynağı olduğu noktasındaki kanaatimiz Kamu İdaresi cevabı neticesinde değişmemiştir.

Öneri:

İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payının bir kamu kaynağı olarak değerlendirilmesi gerektiği düşünülmekte olup, payın genel bütçe kapsamına alınması, böylelikle paya ilişkin

işlemlerin 5018, 6085 ve 4734 sayılı Kanunlar ile getirilen düzenlemelere uygun hale getirilmesini sağlayıcı düzenlemelerin yapılması önerilir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GÜMRÜK VE TİCARET
BAKANLIĞI TASFİYE
HİZMETLERİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ

2013 YILI DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ.....	14
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU.....	15
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	15
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	16
DENETİM GÖRÜŞÜ	17
DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER.....	18
EKLER	28

KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 08.06.2011 tarih ve 27958 sayılı Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanarak yürürlüğe girmiş, bu Kanun Hükmünde Kararname ile gümrük teşkilatı bakanlık düzeyinde yapılandırılmıştır.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname'nin 15 inci maddesi ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne verilen görevler kapsamında yapılması gerekli olan bir kısım faaliyetler, idari ve mali yönden genel müdürlük tarafından yönetilen ve Bakanlık bünyesinde faaliyet gösteren 23 döner sermaye işletme müdürlüğü tarafından yerine getirilmektedir.

22.12.2011 tarih ve 28150 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu Kararı ile bakanlığın taşra teşkilatına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Yapılan bu düzenlemelere göre bakanlık bünyesinde bulunan işletme müdürlükleri, teşkil edilen 15 farklı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Bölge Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletme Müdürlüklerinin 2013 yılı başlangıç gelir tahmini **90.000.000,00 TL**, başlangıç ödeneği ise **80.000.000,00 TL** olarak bütçeleştirilmiştir. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Merkez Muhasebe Biriminden alınan verilere göre ise 2013 yılı gelir toplamı **84.832.382,24 TL** 2013 yılı gider toplamı ise **53.679.429,38 TL** olarak gerçekleşmiştir. Dönem net kar **24.920.971,58 TL**'dir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 8 inci maddesine dayanılarak çıkarılan ve 17.12.2011 tarih ve 28145 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "*Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri İle Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar*" ile Sayıştay denetimine tabi kamu idarelerince tutulan defter, kayıt, belge ve bilgilerden Sayıştay'a sunulacak olanların çeşitleri, verilme yeri ve süreleri ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmiştir. Buna göre Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü tarafından hesap dönemi sonunda Sayıştay'a verilen defter, mali tablo, belge, bilgiler şu şekildedir:

- a) Birleştirilmiş veriler defteri.
- b) Geçici ve kesin mizan.
- c) Bilanço

ç) Belgeler;

- 1) Kasa sayım tutanağı,
- 2) Banka mevcudu tespit tutanağı,
- 3) Alınan çekler sayım tutanağı,
- 4) Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- 5) Teminat mektupları sayım tutanağı,
- 6) Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- 7) Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.

d) Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Döner Sermaye İşletme Müdürlükleri, Sayıştaya verilen defter, tablo ve belgeler ile denetim için gerekli kanıtlayıcı belge ve bilgilerden faydalanılarak 2013 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi yolu ile denetlenmiştir. Ekip tarafından belirlenerek yürütülen denetimin kapsamında;

1. Orta Anadolu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet gösteren Merkez Tasfiye İşletme Müdürlüğü ve Ergazi Tasfiye İşletme Müdürlüğüne,
 2. İstanbul Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet gösteren Erenköy Ve Bakırköy Tasfiye İşletme Müdürlüğüne,
 3. Batı Akdeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet gösteren Antalya Tasfiye İşletmesi Müdürlüğüne,
- Ait tüm hesap ve işlemler incelenmiştir.

Bu hususlarla ilgili denetimimiz sonucunda yukarıda belirtilen kapsamda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmeleri 2013 hesap yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: KANTAR PAYLARININ KULLANIMINA İLİŞKİN PROTOKOLÜN MEVZUATA AYKIRI HÜKÜMLER TAŞIMASI SONUCU DÖNER SERMAYE BÜTÇESİ İÇERİSİNDE YER ALMASI GEREKEN “İDARE PAYI” NIN ÖZEL HESAPTA TUTULMASI.

Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı ile TOBB arasında, sınır kapılarından elde edilen kantar ücretlerinin %25'inden oluşan idare payına ilişkin usul ve esasları belirleyen protokolün, mevzuata aykırı hükümler taşıdığı tespit edilmiştir.

TOBB tarafından modernize edilen Sarp, Cilvegözü, Habur, Kapıkule, Nusaybin gümrük kapılarına ait uygulama sözleşmelerinin muhtelif maddelerinde kantar ücretleri ile ilgili olarak aşağıda belirtilen hükümlere yer verilmiştir.

"TOBB (veya şirket) tarafından, 4458 sayılı “Gümrük Kanunu”nun 218 nci maddesi hükmü çerçevesinde, gümrük idarelerinin büyük onarım, teknik donanım, kırtasiye ve demirbaş ile tefriş ihtiyaçlarını aynı olarak karşılamak ve yeni gümrük tesisleri inşa etmek üzere sözleşme süresince her yıl elde edilecek kantar ücretinin %25 i ayrılır. Ayrılan paya ilişkin işlemlerin usul ve esasları gümrük müsteşarlığı ve TOBB arasında yapılacak bir protokolle belirlenir."

Bu hükümlere göre TOBB yükleniminde yap işlet devret modeliyle modernize edilen sınır kapılarında kantar ücretleri adı altında elde edilen gelirin %25'i belirlenen giderlerin karşılanması amacıyla idareye bırakılmıştır.

Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğünden edinilen bilgi sonucunda idare payının 2013 yılının sonu itibarıyla dökümü aşağıda yer almaktadır.

31.12.2013 TARİHİ İTİBARIYLA TAHAKKUK EDEN İDARE VE CİRO PAYI

SINIR KAPISI	KANTAR ÜCRETLERİ PAYI	CİRO PAYI	TOPLAM GELİR
HABUR	18.802.553,00	-	18.802.553,00
CİLVEGÖZÜ	84.413,00	-	84.413,00
KAPIKULE	7.167.057,00	13.641.938,00	20.808.995,00
SARP	3.192.781,00	-	3.192.781,00
NUSAYBİN	18.169,00	-	18.169,00
TOPLAM	29.264.973,00	13.641.938,00	42.906.911,00

Yukarıda yer alan tabloya göre 2013 yılı sonunda bu hesapta biriken toplam tutarın 42.906.911,00 TL olduğu tespit edilmiştir.

A) Öncelikle, yap işlet devret sürecine ilişkin dosyalarda yer alan hesaplamalara göre tespit edilen işletme süreleri, bu payın idareye kalacağı göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Yani bu şekilde bir pay öngörülmeseydi işletme süreleri mevcut halinden daha düşük olacak ve sınır kapıları çok daha önce kamuya devredilecekti. Bu nedenle idare payı olarak adlandırılan tutar, kamu gücüne dayanılarak elde edilmiştir. Dolayısıyla bu şekilde elde edilmiş olan bir kaynağın saklanması, kaydedilmesi, harcanmasına ait süreçler idare ile şirket arasında yapılan protokolle değil, yasal mevzuatla belirlenir. Bu nedenle söz konusu sözleşme maddesinin mevzuat hükümlerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Nitekim, Maliye Bakanlığı Bütçe Ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından Devlet Planlama Teşkilatına konuyla ilgili gönderilen 21.01.2011 tarih ve 876 no'lu yazıda; Bu şekilde bir uygulamanın, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim Ve Kontrol Kanununun 6. maddesinde yer alan Hazine Birliği ve 13.maddesinde yer alan Bütçeleme İlkelerine aykırılık taşıdığı belirtilmektedir.

Kanuna aykırı sözleşme maddeleri ise 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 27. maddesinde yer alan;

" Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.

Sözleşmenin içerdği hükümlerden bir kısmının hükümsüz olması, diğerlerinin geçerliliğini etkilemez. Ancak, bu hükümler olmaksızın sözleşmenin yapılmayacağı açıkça anlaşılırsa, sözleşmenin tamamı kesin olarak hükümsüz olur." ifadeleri nedeniyle yukarıda belirtilen sözleşme hükmünün geçerliliği bulunmamaktadır.

B) Kanuna aykırı olduğunu iddia ettiğimiz maddeye dayanılarak hazırlanan protokol, 11/10/2011 tarihinde Gümrük Müsteşarlığı ile TOBB arasında imzalanmıştır. Protokolde yer alan hükümler kısmen aşağıda yer almaktadır.

"Madde 3: Protokol gümrük kapılarının yap işlet devret sözleşmeleri kapsamında yapımı, işletilmesi ve devrine ilişkin yürürlükte olan sözleşmeler ile imzalanan ve imzalanacak sınır kapılarını kapsamaktadır.

Madde 4: Protokol süresi sözleşmelerin tamamının bittiği tarihe kadar devam etmektedir.

Madde 5: Şirket bu payı ayrı bir banka hesabında tutar. Ayrılan payın yatırılacağı banka hesabı, hesabın türü, hesabın süresi, faiz oranı vb. hususlar idarenin onayı alınmak suretiyle Şirket tarafından belirlenmektedir.

Madde 6: Temin edilecek mal veya hizmetlerin şartname ve sözleşmeye uygunluğu talep eden birimce muayene ve/veya kontrol edilerek tutanağa bağlanır. Bu tutanakla uygun görülenlerin temin işlemleri şirket tarafından yerine getirilerek, talepte bulunulan birime teslimi sağlanır.

Madde 7: Payın kullanım yeri, şekli, zamanı, vb. hususlara ilişkin usul ve esasların belirlenme yetkisi idareye aittir.

Harcama belgeleri idare adına düzenlenir. Temin ve teslim edilen mal veya hizmetin bedeli; teslim işleminden sonra teslim ve teslim belgesinin şirkete intikalinden itibaren takip eden 10 (on) gün içerisinde Şirket tarafından ödenir.

Belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde düzenlenerek şirkete intikal ettirilmiş belgelere dayanılarak yapılan harcamalardan dolayı Şirket hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz."

Protokol hükümlerinden anlaşılağı üzere kantar ücretlerinden idare adına ayrılan pay, şirket adına açılan bir hesapta tutulmaktadır. İdare tarafından talep edilen mal ve hizmetler şirket tarafından temin edilmek suretiyle ödemeleri gerçekleştirilmektedir. Temin usulüne TOBB bünyesinde kurulan şirket karar vermekte ve bu işlemten dolayı da herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

Talep edilen işlerin temin işlemlerinin TOBB'un kurduğı şirket tarafından gerçekleştiriliyor olması ve bu konuda hiç bir sorumluluk üstlenmediğini belirtmesi kabul edilemez bir durumdur. Çünkü; İdareler, hesap verilebilirliğe dayalı, saydam bir kamu mali yönetimi için gerekli düzenlemelerin yapılması ve önlemlerin alınmasından sorumludur.

Ayrıca sözleşmeyle bu şekilde bir pay ayrılması mümkün olsa dahi, bu payın saklanma işlemleri TOBB tarafından değil Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılmalıdır.

Şöyle ki; 03.06.2011 tarih ve 640 Sayılı “Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”nin **“Döner Sermayenin İşletmesi”** başlıklı 28 inci maddesinde; ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra, yılsonu kârı hesap dönemini izleyen Nisan ayının sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılacağı ve Döner sermaye işletmesinin gelirlerinin 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesinde sayılan gelir getirici faaliyetlerden elde edilen gelirlerden oluştuğı belirtilmiştir.

Bu hükümlere göre döner sermaye işletmesinin gelirleri 640 sayılı kanun hükmünde kararnamenin 28. maddenin birinci fıkrasında ve 15 inci maddede yer alan faaliyetlerden elde edilen gelirlerden oluşmaktadır. 640 sayılı kanun hükmünde kararnamenin 15. maddesinde Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri sayılmaktadır. Bu maddenin konumuzla ilgisi olan fıkraları şu şekildedir.

"f) Gümrük idarelerinin denetimi altındaki alanlarda yükleme, boşaltma, nakletme, elleçleme, ambarlama, tartım ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak.

...

j) Gümrük hizmetlerinin geliştirilmesi ve kaçakçılıkla etkin mücadele edilmesine

yönelik faaliyetler kapsamında, modernizasyon, otomasyon; araç-gereç ve teknik cihazların temini; kurs, konferans, toplantı ve seminer düzenlenmesi; envanter, projelendirme, uygulama, araştırma-geliştirme, yayın, rehberlik, danışmanlık, yönetim, işletme, yurtdışı teşkilatının geliştirilmesi ve benzeri hizmetleri yapmak, yaptırmak veya bunlara katılmak; yap-işlet-devret sözleşmeleri kapsamında alınan Bakanlık payının bu fıkra da belirtilen alanlarda sözleşmelerde yer aldığı şekilde kullanımına yönelik işlemleri yapmak veya yaptırmak."

640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesinde yer alan faaliyetlerden bir tanesi de f bendinde yer aldığı üzere; gümrük idarelerinin denetimi altındaki alanlarda tartım ve benzeri hizmetlerini yapmak veya yaptırmaktır. Bu nedenle sınır kapılarında, kantar ücretlerinden alınan %25'lik payın döner sermaye bütçesi için bir gelir kalemi olduğu açıktır. TOBB'a ait bir banka hesabında tutulan 42.906.911,00 TL'nin döner sermaye bütçesine aktarılması kanuni bir zorunluluktur.

C) Kantar paylarının bu şekilde kullanımının sonucunda, aşağıda yer alan hatalara neden olduğu düşünülmektedir.

C-1 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun kapsam başlıklı 2. maddesinde döner sermayeli kuruluşların kamu ihale kanununa tabi olduğu belirtilmektedir.

Bu nedenle döner sermaye bütçesinden yapılacak mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri protokol hükümlerine göre değil, kanunda belirtilen usuller çerçevesinde gerçekleştirilmelidir. 2013 yılında bu paydan yapılan harcamaların içeriği aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Talep Edilen İş	Talep Edilen Birim	Onay Tarihi	Gerçekleşen Miktar
Kaçakçılıkla Mücadele Çalıştayı	Gümrükle Muhafaza Genel Müdürlüğü	17.01.2013	20.000
Dünya Gümrük Günü Organizasyonu	AB ve Dış İlişkiler Gen. Müd. İle Eğitim Dairesi Başkanlığı	24.01.2013	200.000
DGÖ 7. Sahtecilik Ve Korsanla Mücadele Küresel Kongresi	AB ve Dış İlişkiler Gen. Müd. İle Eğitim Dairesi Başkanlığı	28.01.2013	300.000
Kaçakçılıkla Mücadele Kanun Değişiklikleri Değerlendirme Çalıştayı	Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü	09.05.2013	75.000
Ajans Aboneliği Hizmet Alımı	Basın Ve Halka İlişkiler Müşavirliği	28.05.2013	60.000
Sınav Hizmetleri	Personel Dairesi Başkanlığı	26.09.2013	210.000
Radyasyon Güvenliği Eğitim	Eğitim Dairesi Başkanlığı	04.10.2013	96.000
Mevzuat Çalışma Toplantısı	Eğitim Dairesi Başkanlığı	26.11.2013	45.000
Gümrük Ve Ticaret Müfettişleri Yıl Sonu Değerlendirme Toplantısı	Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	11.12.2013	52.275

Spor Malzemeleri Ve Poligon Ürünleri	Eğitim Dairesi Başkanlığı	27.12.2013	130.000
Yazılım Programı Temini	Hukuk Müşavirliği	26.12.2013	180.000
Toplam			1.368.275,00

Tablodan da görüleceği üzere 2013 yılında 1.368.275 TL'nin harcanması için TOBB'a talepte bulunulmuştur.

Sonuç olarak; Kamu kaynaklarının kullanımı konusunda kamu görevlilerinin yanında, kamu görevlisi olmayan TOBB personeline bu şekilde bir yetki tanımak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa getirilen bir istisna mahiyetindedir.

C-2 6085 Sayılı Sayıştay kanunu denetim alanı başlıklı 4. maddesinde, Kamu idareleri bütçelerinde yer alıp almadığına bakılmaksızın özel hesaplar dahil tüm kamu hesapları, fonları, kaynakları ve faaliyetlerinin denetim kapsamında olduğu belirtilmiştir.

6085 Sayılı Sayıştay kanunu sorumlular ve sorumluluk alanı başlıklı 7. maddesine göre, usulüne uygun biçimde görevlendirilmediği halde kendiliğinden veya verilen emir üzerine gelirleri tahakkuk ettiren, toplayan, harcayan ve bu işlemleri onaylayanların, malları muhafaza edenlerin ve idare edenlerle her türlü mali iş ve işlemleri yürütenlerin işlemleri bir hesaba dahil edilmese dahi, sorumlu olacağı ve bu durumun yöneticilerin yazılı emirleri üzerine meydana gelmesi halinde yöneticilerin de sorumlu olacağı belirtilmiştir.

Buna göre idare payı adı altında özel bir hesapta tutulan maddi kaynağın denetleme yetkisi ve görevi T.B.M.M tarafından Sayıştaya verilmiştir. Bu kaynağın harcanması sırasında meydana gelen usulsüzlükler nedeniyle sorumlular Sayıştaya hesap vermek zorundadılar.

Ancak protokolün 7. maddesinde yer alan "*şirkete intikal ettirilmiş belgelere dayanılarak yapılan harcamalardan dolayı Şirket hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz*" hükmünün belirtilen maddelere aykırı olduğu düşünülmektedir.

3-640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28. maddesinin 2. fıkrasında belirtildiği üzere ödenmiş sermaye tutarı tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra, yılsonu kârı hesap dönemini izleyen Nisan ayının sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmesi için ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılır.

Ancak, Protokol hükümleri ile kantar ücretlerinin %25 inden oluşan idare payı, TOBB' a ait bir banka hesabında yıllar içinde birikmekte ve Genel Bütçeye aktarılmamaktadır. Bu nedenle söz konusu protokol, Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine de aykırıdır.

Bu protokol hükümleri sonucunda, protokol kapsamında yapılması gereken mal ve hizmet alımları kendine has bir metot kullanılarak yapılmakla birlikte, İdare payının kullanımı fiilen Sayıştay denetim alanı dışına çıkarılmıştır.

Sonuç olarak; Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı ile TOBB arasında yapılan yap işlet devret sözleşmelerinin ilgili maddeleri ve protokol hükümleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim Ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 640 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine aykırılık taşıdığı düşünülmektedir.

Bu nedenle, TOBB'a ait hesaplarda tutulmakta olan kantar ücretlerinin %25 inden oluşan idare payının, belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda döner sermaye bütçesine aktarılması gerektiği düşünülmektedir.

• ***Kamu idaresi cevabında:*** Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılması amacıyla Gümrük ve Turizm İşletmeleri Tic. A.Ş. ile sözleşme imzalandığı,

- İdare ile sermaye şirketi veya yabancı şirket arasında yapılacak sözleşme, özel hukuk hükümlerine tabi olduğu,
- Sözleşmelerin ve buna bağlı olarak düzenlenen protokol hükümlerinin, özel hukuk düzenlemesi olarak değerlendirilmesi gerektiği ve bu nedenle 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim Ve Kontrol Kanunu hükümlerine tabi olmayacağı,
- Özel hukuk hükümlerine göre düzenlenen sözleşmelerden elde edilen gelirlerin döner sermaye bütçesine gelir kaydedilemeyeceği,

- TOBB'nin kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olması sebebiyle bakanlık payı gelirlerinin TOBB tarafından banka hesabında tutulmasının kanuna aykırılık teşkil etmeyeceği,
- Bununla birlikte “*Şirkete intikal ettirilmiş belgelere dayanılarak yapılan harcamalardan dolayı, şirket hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.*” düzenlemesinin değiştirilmesine ilişkin çalışmalara başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: İdarenin bulgumuza vermiş olduğu cevabın dayanak noktası idarenin özel hukuk sözleşmelerinden elde edilen kantar payı gelirlerinin, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Ve Kontrol Kanununa tabi olmadığı şeklindedir.

Kamu idaresi tarafından verilen cevap bulgumuzda belirtilen hususları karşılamadığı gibi hukuki olarak da geçerli değildir. Şöyle ki; idarenin sözleşmelerinin idari sözleşmeler veya idarenin özel hukuk sözleşmeleri şeklinde ayrıma tabi tutmanın amacı sözleşmenin tabi olacağı hukuk kuralları ile taraflar arasında çıkacak uyuşmazlık halinde çözümleme merciinin belirlenmesi içindir.

Söz konusu tespitimizde, sözleşme hükümleri ile ilgili herhangi bir husus bulunmamaktadır. Bulgumuzun konusu, sözleşmeden elde edilen gelirin idare tarafından kullanılma yöntemidir. Bu iki durum birbirinden tamamen farklıdır. Çünkü kantar payının kullanılma yöntemi sözleşme ile değil, bulgumuzda da belirtildiği üzere mevzuata aykırı hükümler taşıyan protokol hükümleri ile belirlenmiştir.

Diğer taraftan, 5018 sayılı kanunda yer alan gelir tanımı çok açıktır. Kanun özel hukuk sözleşmelerinden elde edilen gelirlere ilişkin herhangi bir istisna getirmeden kamu gelirlerini şu şekilde sıralamıştır.

Bu tanıma göre ;

- *Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler,*
- *faiz, zam ve ceza gelirleri,*
- *taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler*
- *hizmet karşılığı elde edilen gelirler,*
- *borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler,*
- *sosyal güvenlik primi kesintileri,*
- *alınan bağış ve yardımlar*

- *diğer gelirler kamu geliridir.*

Bu tanımlamaya göre, kamu idarelerinin özel hukuk sözleşmelerinden elde edilen gelirlerin, 5018 sayılı kanuna tabi olduğu açıktır. Aksini iddia etmenin ise hiçbir hukuki dayanağı bulunmamaktadır.

Bu nedenle, kamu gücüne dayanılarak elde edilmiş olan kantar paylarının idarenin özel hukuk sözleşmesinden elde edilen bir gelir olması nedeniyle, 5018 sayılı kanuna tabi olmayacağı şeklinde bir yorum yapılması hatalıdır.

Öneri:

Bulgumuzda yer alan gerekçelerden dolayı TOBB'a ait hesaplarda tutulmakta olan, kantar ücretlerinin %25 inden oluşan idare payının, döner sermaye bütçesine aktarılması gerektiği düşünülmektedir.

EKLER

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ BİLANÇOSU			ÖNCEKİ DÖNEM 01.01.2012 31.12.2012	CARİ DÖNEM 01.01.2013 31.12.2013
1-		AKTİF VARLIKLAR	55.016.644,41	72.292.321,44
1-		DÖNEN VARLIKLAR	51.523.962,22	72.292.321,44
	A-	Hazır Değerler	50.163.484,39	70.923.521,86
		1 - Kasa	21.454,83	53.294,00
		2 - Alınan Çekler		
		3 - Bankalar	50.142.029,56	70.870.227,86
		4 - Verilen Çekler ve ödeme Emirleri (-)	0,00	
		5 - Diğer Hazır Değerler	0,00	
	B-	Menkul Kıymetler	0.00	0.00
		1 - Hisse Senetleri	0.00	0.00
		2 - Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları	0.00	0.00
		3 - Diğer Menkul Kıymetler	0.00	0.00
		4 - Menkul Kıymet Değ. Düş. Karşılığı (-)		
	C-	Ticari Alacaklar	14.455,24	20.454,43
		1 - Alıcılar		
		2 - Alacak Senetleri		
		3 - Alacak Senetleri Reeskontu (-)		
		4 - Banka Kredi Kartlarından Alacaklar	10.696,41	19.562,23
		5 - Verilen Depozito ve Teminatlar	892,20	892,20
		6 - Diğer Ticari Alacaklar	2.866,63	0,00
		7 - Şüpheli Diğer Alacaklar		
		8 - Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)		
	D-	Diğer Alacaklar	738.571,82	735.142,91
		1 - Personelden Alacaklar	43.794,82	42.829,07
		2 - Diğer Çeşitli Alacaklar	694.777,00	692.313,84
		3 - Şüpheli Diğer Alacaklar	2.083.690,33	2.042.626,48
		4 - Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)	-2.083.690,33	-2.042.626,48
	E-	Stoklar	0,00	0,00
		1 - İlk Madde ve Malzeme		
		2 - Yarı Mamuller		
		3 - Mamuller		
		4 - Ticari Mallar		
		5 - Diğer Stoklar		
		6 - Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)		
		7 - Verilen Sipariş Avansları		
	F-	Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri	0,00	0,00
		1 - Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri		
		2 - Taşeronlara Verilen Avanslar		
	G-	Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	503.129,19	613.202,24
		1 - Gelecek Aylara Ait Giderler	503.129,19	613.202,24
		2 - Gelir Tahakkukları		

	H-	Diğer Dönen Varlıklar	104.321,58	0,00
		1 - Devreden KDV		
		2 - İndirilecek KDV		
		3 - Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar	104.321,58	0,00
		4 - İş Avansları		
		5 - Personel Avansları		
		6 - Sayım ve Tesellüm Noksanları		
		7 - Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar		
		8 - Diğer Duran Varlıklar Karşılığı (-)		
2-		DURAN VARLIKLAR	3.492.682,19	0,00
	A-	Ticari Alacaklar		
		1 - Alıcılar		
		2 - Alacak Senetleri		
		3 - Alacak Senetleri Reeskontu (-)		
		4 - Verilen Depozito ve Teminatlar		
		5 - Diğer Ticari Alacaklar		
		6 - Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-)		
	B-	Diğer Alacaklar		
		1 - Personelden Alacaklar		
		2 - Diğer Çeşitli Alacaklar		
		3 - Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)		
	C-	Mali Duran Varlıklar		
		1 - Diğer Mali Duran Varlıklar		
		2 - Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı (-)		
	D-	Maddi Duran Varlıklar	3.492.682,19	0,00
		1 - Arazi ve Arsalar		
		2 - Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri		
		3 - Binalar	972.519,36	972.519,36
		4 - Tesis, Makine ve Cihazlar	3.728.305,17	4.235.151,36
		5 - Taşıtlar	740.043,34	739.710,40
		6 - Demirbaşlar	2.751.596,88	4.756.016,18
		7 - Diğer Maddi Duran Varlıklar		
		8 - Birikmiş Amortismanlar (-)	-4.699.782,56	-10.703.397,30
		9 - Yapılmakta Olan Yatırımlar		
		10 - Verilen Avanslar		
	E-	Maddi Olmayan Duran Varlıklar		
		1 - Haklar		
		2 - Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar		
		3 - Birikmiş Amortismanlar (-)		
		4 - Verilen Avanslar		
	F-	Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar		
		1 - Arama Giderleri		
		2 - Hazırlık ve Geliştirme Giderleri		
		3 - Birikmiş Tükenme Payları (-)		
		4 - Verilen Avanslar		
	G-	Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları		
		1 - Gelecek Yıllara Ait Giderler		
		2 - Gelir Tahakkukları		
	H-	Diğer Duran Varlıklar		

		1 - Gelecek Yıllarda İndirilecek KDV		
		2 - Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar		
		3 - Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar */*		
		4 - Peşin ödenen Vergiler ve Fonlar		
		5 - Diğer Çeşitli Duran Varlıklar		
		6 - Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)		
		7 - Birikmiş Amortismanlar (-)		
2-		PASİF KAYNAKLAR	55.016.644,41	72.292.321,44
1-		KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	12.942.757,83	24.367.986,53
	A-	Ticari Borçlar	2.014.364,03	2.628.517,87
		1 - Satıcılar		
		2 - Alınan Depozito ve Teminatlar	2.014.364,03	2.628.517,87
		3 - Diğer Ticari Borçlar		
	B-	Diğer Borçlar	5.636.670,32	15.931.609,56
		1 - Personele Borçlar	101.381,13	109.581,45
		2 - Diğer Çeşitli Borçlar	5.535.289,19	15.822.028,11
	C-	Alınan Avanslar	238.012,73	237.532,14
		1 - Alınan Sipariş Avansları	238.012,73	237.532,14
		2 - Alınan Diğer Avanslar		
	D-	Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri		
		1 - Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakediş Bedelleri		
	E-	Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	4.125.099,21	4.935.648,18
		1 - Ödenecek Vergi ve Fonlar	2.362.343,22	2.613.501,20
		2 - Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	67.016,32	114.248,26
		3 - Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri	1.692.175,87	2.203.356,16
		4 - Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları		
		5 - Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Tak. Vergi ve Diğ. Yük.		
		6 - Ödenecek Diğer Yükümlülükler	3.563,80	4.542,56
	F-	Borç ve Gider Karşılıkları	928.611,54	634.678,78
		1 - Dönem Karı Vergi ve Diğer Yas. Yük. Karşılıkları	4.912.081,38	6.230.242,89
		2 - Dönem Karının Peşin ödenen Ver. ve Diğ. Yük. (-)	-3.983.469,84	-5.595.564,11
		3 - Kıdem Tazminatı Karşılığı		
		4 - Maliyet Giderleri Karşılığı		
		5 - Diğer Borç ve Gider Karşılıkları		
	G-	Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkuklar		
		1 - Gelecek Aylara Ait Gelirler		
		2 - Gider Tahakkukları		
	H-	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		
		1 - Hesaplanan KDV		
		3 - Sayım ve Tesellüm Fazlaları		
		4 - Diğer Çeşitli Yabancı Kaynaklar		
2-		UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00
	A-	Ticari Borçlar		
		1 - Satıcılar		

		2 - Alınan Depozito ve Teminatlar		
		3 - Diğer Ticari Borçlar		
	B-	Diğer Borçlar		
		1 - Diğer Çeşitli Borçlar		
	C-	Alınan Avanslar		
		1 - Alınan Sipariş Avansları		
	D-	Borç ve Gider Karşılıkları		
		1 - Kıdem Tazminatı Karşılığı		
	E-	Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları		
		1 - Gelecek Yıllara Ait Gelirler		
		2 - Gider Tahakkukları		
3-		ÖZKAYNAKLAR	42.073.886,58	47.924.334,91
	A-	Ödenmiş Sermaye	29.422.197,75	30.000.000,00
		1 - Sermaye	30.000.000,00	30.000.000,00
		2 - Ödenmemiş Sermaye (-)	-577.802,25	0,00
	B-	Sermaye Yedekleri		
		1 - M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları		
	C-	Kar Yedekleri		
		1 - Özel Fonlar		
	D-	Geçmiş Yıllar Karları		
		1 - Geçmiş Yıllar Karları		
	E-	Geçmiş Yıllar Zararları (-)	-6.996.636,67	-6.996.636,67
		1 - Geçmiş Yıllar Zararları (-)	-6.996.636,67	6.996.636,67
	F-	Dönem Net Kan (Zararı)	19.648.325,50	24.920.971,58
		1 - Dönem Net Karı	19.648.325,50	24.920.971,58
		2 - Dönem Net Zararı (-)		

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ			
2013 YILI AYRINTILI GELİR TABLOSU			
GELİRİN ÇEŞİDİ		ÖNCEKİ DÖNEM 2011	01.01.2013-31.12.2013
A	BRÜT SATIŞLAR	67.664.868,55	81.467.646,02
	1 Yurtiçi Satışlar	66.503.688,10	79.260.352,45
	2 Yurtdışı Satışlar	0,00	0,00
	3 Diğer Gelirler	1.161.180,45	2.207.293,57
B	SATIŞ İNDİRİMLERİ(-)	1.470.646,63	1.434.012,62
	1 Satıştan İadeler	1.470.646,63	1.434.012,62
	2 Satış İskontoları	0,00	0,00
	3 Diğer İndirimler	0,00	0,00
C	NET SATIŞLAR	66.194.221,92	80.033.633,40
D	SATIŞLARIN MALİYETİ	0,00	0,00
	1 Satılan Mamuller Maliyeti	0,00	0,00
	2 Satılan Ticari Mallar Maliyeti	0,00	0,00
	3 Satılan Hizmet Maliyeti	0,00	0,00
	4 Diğer Satışların Maliyeti	0,00	0,00
E	FAALİYET GİDERLERİ(-)	43.785.767,84	53.679.429,38
	1 Araştırma ve Geliştirme Gid.	0,00	0,00
	2 Pazarlama,Satış Dağıtım G.	0,00	0,00
	3 Genel Yönetim Giderleri	43.785.767,84	53.679.429,38
	FAALİYET KARI VEYA ZARARI	22.408.454,08	26.354.204,02
F	DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	2.151.205,30	4.798.748,84
	1 İştiraklerden Temettü Gelirleri	0,00	0,00
	2 Bağlı Ortaklıklardan Temettü Gelirleri	0,00	0,00
	4 Komiyon Gelirleri	0,00	0,00
	3 Faiz Gelirleri	2.120.941,70	3.219.717,88
	5 Konusu Kalmayan Karşılıklıklar	6.674,10	8.249,62
	6 Faaliyetlerle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar	23.589,50	1.570.781,34
G	DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR	0,00	0,00
	2 Komisyon Giderleri	0,00	0,00
	3 Karşılık Giderleri	0,00	0,00
	1 Reeskont Faiz Giderleri	0,00	0,00
	4 Diğer Olağan Gider ve Zararlar	0,00	0,00
H	FİNANSMAN GİDERLERİ	0,00	0,00
	2 Uzun Vadeli Borçlanma Gideri	0,00	0,00
	1 Kısa Vadeli Borçlanma Gideri	0,00	0,00
	OLAĞAN KAR VEYA ZARAR	24.559.659,38	31.152.952,86
I	OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	1.248,94	2.834,73

	1 Önceki Dönem Gelir ve Karları	0,00	
	2 Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	1.248,94	2.834,73
J	OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR	501,44	4.573,12
	1 Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları	0,00	0,00
	2 Önceki Dönem Gider ve Zararları	0,00	0,00
	3 Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar	501,44	4.573,12
	DONEM KARI VEYA ZARARI	24.560.406,88	31.151.214,47
K	DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI	4.912.081,38	6.230.242,89
	1 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI	4.912.081,38	6.230.242,89
	DONEM KARI VEYA ZARARI	19.648.325,50	24.920.971,58

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>